„Lacul lebedelor" revine la Operă... cu un pas înainte

(Grigore Constantinescu – 20 aprilie 2008)

Am așteptat cu nerăbdare premiera „regelui baletelor", am ascultat felurite comentarii și, merită recunoscut, mi-a fost teamă, după cele câteva experiențe nereușite de reluării ale unor titluri celebre, la Opera Națională. Despărțirea, stagiunea trecută, de Oleg Danovschi și al său „Lac al Lebedelor", fusese tristă și ne lipsea de orizont, după jumătate de secol de existență a spectacolului său.

Sâmbătă seara, Opera își primea oaspeții de premieră, oferind un preludiu încă din sugestiile exponatelor din foyer care, prin tradiție, pregătesc o nouă ridicare de cortină. Firește, muzica lui Ceaikovski a început, imaginile au prins să se înfiripe și, ca prin miracol, a reapărut „regele baletelor"! L-am urmărit cu curiozitate și, de ce nu, cu satisfacția de a vedea un spectacol modern construit pe coregrafie clasică, fidel esteticii dar nu și epigonic. Paradoxal? Nu, pentru că autorul noii versiuni și-a conceput regia și coregrafia în respectul tradiției, contribuind însă la o fericită formulă de „aducere la zi" a capodoperei romantice. Sugestiile primilor creatori, Petipa și Ivanov, sunt încă prezente, dar fără gest de inventariere, ci prin preluare altfel simțită. Derularea scenelor aduce aminte de ceea ce știam despre această minunată povestire dansată, dar un fluid aparte, aparținător lui Gheorghe Iancu, împlinea armonios componentele. Se știe, „Lacul lebedelor" are o istorie complicată și, până a ajunge capodopera pe care o admirăm, a adiționat numeroase contribuții de scenariu, dans, muzică și imagine. Deci, nu mai trebuie puse în discuție alcătuirile de acum care, prin viziunea lui Gheorghe Iancu, schimbă dar nu trădează. La imagine contribuie plastica fluidă și ingenioasă a Luisei Spinatelli, valorificată de un autentic lux al materialelor folosite și discret luminată de Sergio Rossi.

Pentru premieră au fost invitați doi protagoniștii, o profesionistă de clasă, dansând elegant în Odette/Odile – Michele Wiles, un Siegfried frumos și abil ca mișcare în dansul său – Artem Shpilevskiy. Revine, doar cu o schimbare de nume, din Bufon în Beno, Vlad Toader, primindu-și ovațiile pentru superbele sale evoluții. Lui Alin Gheorghiu, acum Deirfgeis, altădată Rothbat, coregraful a creat un rol de teatru-dans, complex și nuanțat între parapsihologie și malefic, excelent înțeles, redat de interpret. În duetul cu Regina Mamă – Adela Crăciun, deși ieșea din scenariul baletului, amândoi au fost răsplătiți pentru plastica uimitoare a dansului lor.

Ansamblul și soliștii Companiei de Balet a Operei Naționale își reintră treptat în formă, regăsind elemente uitate, antrenându-se pe noi pași și traiectorii, disciplinându-se în dorința sincronizării obligatorii pentru stilul clasic. Cred că același efort ar trebui să-l facă și orchestra, vădit forțată de Tiberiu Soare, pentru a „ține aproape" de ce se întâmplă pe scenă, cu un discurs din care cam lipsea romantismul emoțional și nuanțat ceaikovskian.

Revenim din nou la maestrul Oleg Danovschi și, cu afecțiune, îi spunem „Adio"! Nu fără bucuria că avem, pe scena bucureșteană, din nou „Lacul lebedelor", sperăm pentru încă o jumătate de secol.